

”Tämä on tärkein aihe, joka tässä lehdessä on ollut märehdittävänä.”

Ajolähtö-hankkeen blogi käynnistyi *Suomen Kuvalehden* nettisivuilla tammikuussa 2016. Hankkeen johtajan Anu-Hanna Anttilan ensimmäinen kirjoitus ”Miten nuoret aikuiset tulevat työllä toimeen” (19.1.2016) kirjoitti yllä siteeratun reaktion lukijalta. Juuri tällaisia toivoimme. Sekä tutkijat että toimittajat haaveilevat samasta asiasta: kunpa tämä, mitä kirjoitan tai mistä puhun, saisi aikaan vilkasta ja asiallista keskustelua.

Yleensä tutkimushankkeiden päätyttyä niistä ilmestyy tieteellisiä artikkeleita, joita lukevat vain toiset alan tutkijat. Elävää keskustelua on vaikea herättää informaatiota tulvivassa maailmassa. Suoria yhteydenottoja toimittajille ja tutkijoille tulee lähinnä silloin, kun he onnistuvat pöyhäisemään kuumaa aihetta. Blogilla ja muilla kohtaamisen keinoilla opettelimme, kuinka tutkimushanke voi näyttäytyä mediassa yleisölle koko ajan projektin edetessä.

Kun tutkimushanke on esillä kaksi ja puoli vuotta, se ei voi toistaa itseään. *Ajolähtö*-hankkeessa oli tavoitteena ideoida *Suomen Kuvalehden* kanssa vaihtelevia näkökulmia, vaihtaa tasoja yksityisestä yleiseen ja löytää erilaisia tapoja kertoa nuorten aikuisten työn teemoista niin, että aihe ei tyrehy kuiviin.

Anu-Hanna Anttilan johtamassa *Ajolähtö*-hankkeessa (2015–2017) ovat työskennelleet tutkijat Päivi Berg, Vuokko Härämä, Hanna Ylöstalo ja Sanna Aaltonen, valokuvaaja Sami Perttilä sekä yksi toimittaja, allekirjoittanut.

PAIKALLISESTI SUUNNATTU VIESTI

Yleisön kohtaamiselle elintärkeää oli, että hyödynsimme hankkeessa paikallisuutta. Tutkimme Kymenlaaksossa asuvien ja sieltä pääkaupunkiseudulle muuttaneiden nuorten aikuisten työtä. Pätkätyöt ja itensätyöllistäminen koskettavat ihmisiä ympäri Suomen, mutta Kotkan ja Kouvolan kaltaisilla taantuvilla teollisuuspaikkakunnilla nuorten aikuisten työllisyys, mahdollisuudet ja halu lähteä tai jäädä, ovat polttavia kysymyksiä. Kymenlaakson media kiinnostuikin hankkeesta juuri tästä syystä.

Starttasimme syyskuussa 2015 sekä hankkeen että vuokra-auton, jolla huristelimme Kouvolaan ja Kotkaan ensimmäiselle kenttämatkalle. Olimme ottaneet yhteyttä Ylen aluetoimitukseen ja *Kymen Sanomiin*, jotka molemmat haastattelivat meitä paikan päällä ja tekivät hankkeesta jutut. Alkuperäinen ajatuksemme oli, että tavoittaisimme mahdollisia tutkimukseen osallistuvia ihmisiä median kautta. Näkyvyydestä huolimatta jutut eivät juurikaan tuoneet osallistujia, vaan heidän löytämiseen saimme tehdä jalkatyötä. Julkisuus kuitenkin herätti kiinnostusta

hanketta kohtaan, ja saimme yhteydenottoja etenkin nuorten aikuisten parissa työskenteleviltä.

Paikallisuuden merkitys näkyi siinäkin, että *Ajolähtö*-blogin alkuaikoina luetuimpiin ja jaetuimpiin kirjoituksiin kuuluivat ”Kotka-viikkomme” kirjoitusten sarja, jossa Anu-Hanna Anttila kertoi nuoruudestaan Kotkassa 1980-luvulla, valokuvaaja Sami Perttilä omasta nuoruudestaan 1990-luvulla ja tutkija Vuokko Härmä elämästä uutena kotkalaisena. Kontaktia yleisöön ovat tuoneet mediassa julkaistujen juttujen ohella tapahtumat ja tilaisuudet, kuten Tiedettä kaupungissa -tapahtuma Kampin keskuksessa, jossa Anu-Hanna Anttila oli puhumassa. Hyvä tapa näkyä olivat myös valokuvanäyttelyt, jotka veimme Helsingistä sekä Kotkaan että Kouvolaan. Kotkassa näyttelyssä kävi muun muassa koululaisia, jotka tekivät aiheesta oppimistehtäviä.

JUTUAIHEISSA TÄYTYI TARTTUA HETKEEN

Yhteistyöstä *Suomen Kuvalehden* kanssa oli sovittu ennen hankkeen alkua. Lehti oli kiinnostunut suunnitelluista juttuaiheista, ja hankkeesta kerrottaisiin pääkirjoituksessa ja pienessä lehtijutussa hankkeen alkaessa. Yhteistyöstä huolimatta meille ei tarjottu ohituskaistaa saada juttuja läpi. Toteutimme kuvaajan kanssa ideoita yksitellen tuottajan kanssa sopien, tavanomaisilla journalistisilla kiinnostavuuden, merkittävyyden ja ajankohtaisuuden kriteereillä.

Tutkimushankkeen aikajänne, kaksi ja puoli vuotta, on hyvin erilainen kuin lehtijulkaisemisessa. Nuorten aikuisten keikka-, pätkä- ja freelancetyön kaltainen laaja aihe täytyisi kytkeä ajankohtaisiin tapahtumiin. Yksi suunnitelluista aiheista oli suorastaan järkälemäinen: Kymenlaakson rakennemuutos. Lähestymistapaan oli alustavia ideoita, mutta yllättäen joulun alla 2015 löytyi päivänpolttava tapaus, kun kotkalainen Sulzerin valimo uhattiin lakkauttaa seuraavan vuoden syksyyn mennessä. Syntyi idea seurata neljän vuoden ajan verran, miten tehdas pannaan pakettiin ja työntekijät pistävät oman elämänsä uusiksi paikkakunnalla, jossa työttömäksi joutuville ei varsinaisesti satele työtarjouksia. Viime hetkellä tehdas löysi uudet omistajat. Valimon kohtalonvuodesta syntyi pitkä reportaasi syksylle 2016.

Itse tutkimushankkeenkin täytyy elää, kehittyä ja muuttua ajan mukana. Tutkimuksessa ei ollut haastateltavana yhtään niin sanotussa alustataloudessa toimivaa keikkailijaa, mutta siitä tuli hankkeen aikana ajankohtainen teema. Lehtijutussa tartuimme kuumana käyvään Uber-keskusteluun. Reportaasi kyyti- ja ruokalahettikeikkailijoiden arjesta elokuussa 2016 ylsi julkaisuaikaan lehden luetuimpien juttujen listalle.

Syksyllä 2016 kävi myös selväksi, että ammatillisen koulutuksen uudistus ja isot rahoitusleikkaukset vaikuttaisivat paljon juuri siihen nuor-